Historische Kring Stad Muiden
Vestingplein 1
1398 VE Muiden
www.hksm.nl;
email:info@hksm.nl;
facebook hksm

SINDS 1920 WORDEN ER BOEKEN UITGELEEND

Muiden en de bibliotheek

Sinds 1981 is er in Muiden een openbare bibliotheek. Eerst heette hij de Openbare Bibliotheek Muiden, maar tegenwoordig Bibliotheek Gooi en meer. Bibliotheken waren er al eerder, maar toch niet heel veel eerder.

Klooster
Muiden had in de zestiende eeuw een klooster en de nonnen uit het klooster zullen wel hebben gelezen en enkele gelovigen de leeskunst hebben bijgebracht. Voor het onderwijs waren vanaf de zestiende eeuw ABC-boekjes in gebruik om de kinderen te leren lezen, maar slechts weinig kinderen konden aan dit onderwijs deelnemen en de schaarse boeken werden zeker niet uitgeleend.

Eerste lagere school
In 1734 ging in de Kerkstraat het lager onderwijs van start. Uiteraard leerden de kinderen er lezen, maar boeken waren te kostbaar en te zeldzaam om ze uit te lenen. Naar school gaan was trouwens nog niet verplicht, veel kinderen werkten mee op de boerderij of in het bedrijf.

Negentiende eeuw
In de negentiende eeuw werden boeken veel goedkoper, waardoor welgestelden zich konden veroorloven boeken te kopen, die in eigen kring ook wel uitgeleend werden, “als je er zuinig op bent”. Als je thuis kwam met zo’n boek deed je er meteen een omslag omheen, soms een heel mooie geborduurde.

Het echtpaar Heijnis in de deur van hun winkel.

Uitleenbibliotheekjes
Omstreeks 1920 ontstonden er uitleenbibliotheekjes. In de verzuilde samenleving van die tijd had iedere groepering zijn eigen club met een geselecteerd aanbod van boeken. Het waren meestal krijgertjes, maar soms ook nieuw gekochte boeken van geselecteerde uitgeverijen. Er werd goed bijgehouden aan wie de boeken werden uitgeleend.

In het RK Verenigingsgebouw hield juf Van de Winkel een klein bibliotheekje. Ook de Christelijke Knapenvereniging Obadja, o.l.v. Gerrit van Ravenzwaaij, had een boekenkast. Meester Beumer van de Openbare School op de Herengracht had een hele wand met boeken, allemaal keurig bruin gekaft. De kinderen van de hoogste klas leerden kaften, wat ook de levensduur van hun schoolboeken ten goede kwam. Alle scholen begonnen in die tijd met schoolbibliotheekjes ter bevordering van het lezen.

Heijnis
Ook Arie Heijnis begon een bibliotheek. In zijn pand aan de Herengracht bracht hij kruidenierswaren, snoep en verzekeringen aan de man en daar kon nog wel een bibliotheek bij. Zijn boeken, die met karton verstevigd waren en voorzien van een zwart linnen rug, stonden langs de wand van zijn winkel. Zo stonden Ciske de Rat en Bartje gebroederlijk naast elkaar. Arie Heijnis bepaalde zelf wat je op welke leeftijd mocht lezen, daar wilde hij geen gezeur over. Tussen de kinderboeken stond geen Pietje Bel, voor de boeken over die deugniet moest je naar Weesp. De kruidenierswinkel voer er wel bij, want bij het lenen van een boek kocht je ook wat kruidenierswaren of snoep, je was er nu toch…. De zoon een van Arie Heijnis vertelde mij dat hij met een dun kwastje en met witte verf de nummers van de boeken op de kaften moest schrijven. Deze uitleenbibliotheek bestond tot halverwege de jaren vijftig.

De bibliotheek in de Openbare Lagere School.

De opening van de openbare bibliotheek in 1981door burgemeester Ferman en de Muiderkring.

De bibliotheek in 1981.

Openbare bibliotheek
Eind jaren zestig kwam wekelijks de Bibliotheekbus langs met een bescheiden collectie. In de jaren zeventig ging de gemeenteraad nadenken over een bibliotheek. Er moest een openbare bibliotheek komen, maar waar? Het toeval wilde dat de kazerne uit 1876 een opknapbeurt nodig had en zo kon in een moeite door op de eerste verdieping een bibliotheek worden gerealiseerd.
In 1980 was als eerste onderdeel van de kazerne de bibliotheek klaar, met 254 meter boeken en 50 meter tijdschriften. Je moest aanvankelijk eerst over het bouwterrein baggeren en dan de trap op, maar dan stond je wel in de gloednieuwe bibliotheek, die ruim en gezellig en sfeervol was (en is).

Opening
Bij de officiële opening van de gerestaureerde kazerne in mei 1981 sprak iemand, verkleed als P.C. Hooft : “Ses saelen telt de boekerij, met vele wercken, sij aen sij, voorwaar ick geef se allen naemen, voor wie als Muiderkring hier kwaemen”. De ruimten van de bibliotheek zijn vernoemd naar leden van de Muiderkring.
De openbare bibliotheek Muiden heeft een hele mooie plek in dit prachtige kazernegebouw uit 1876.

Bronnen:
Openbare Bibliotheek in Muiden vroeger en nu. 1991. De Spiering juni 1981

Ayla Blüm

De afdeling Maria Tesselschade in 2022.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvechthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

IJs, feest, en taart voor iedereen!

Op 25 januari 1934 vierde de Gooische Kunstschaatsenrijdersclub haar 5-jarig bestaan met een gecostumeerd ijsfeest. Kabouters met bevroren neusjes, een boemelbaron, Pierrots en Pierrettes, mefisto en een Spaanse schone zwierden over de baan. Een jury was aanwezig om de mooiste kostuums te prijzen. Burgemeester De Bordes woonde het festijn bij en krijgt hier het eerste stuk van een kolossale taart die zojuist (onder daverend gejuich) door de vier banketbakkers over de met lampions verlichte baan is gereden.

FOTO: NV VEREENIGDE FOTOBUREAUX (GOOIENVECHTHISTORISCH.NL)